

HandläggareAndreas Säfström
08-508 26 232**Till**Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Trafikverkets redovisning av regeringsuppdrag om hantering av transportdispenser, Li2024/01387. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Sammanfattning

Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att utreda om myndigheten helt eller delvis kan överta ärendehantering för långa, tunga och breda fordon på kommunalt vägnät. I praktiken innebär det att Trafikverket får fatta beslut om undantag från trafikförordningens föreskrifter om mått, längd och vikt på kommunala gator. Ytterligare ska Trafikverket utreda vilka effektiviseringar som kan göras i och med ett övertagande. I dagsläget fattar kommunen eget beslut om dispenstransporter som endast färdas i en kommun. Om dispenstransporten färdas i två eller flera kommuner är Trafikverket beslutsmyndighet och remitterar kommunen för den kommunala gatan.

Trafikverket framhåller i sin utredning att det förekommer olikheter i hur dispenstransporter hanteras av kommuner och myndigheter vilket kan leda till trafiksäkerhetsrisker, rättsosäkerhet och infrastrukturproblem. De lyfter även fram att avgifterna för dispenser varierar mellan kommunerna.

Trafikkontoret anser att kommunen bör behålla sin beslutanderätt över dispenstransporter som endast rör kommunen, då en ändrad beslutsprocess endast förlänger beslutsprocessen med ytterligare led jämfört med idag och att kommunens möjlighet att ta ut en egen avgift för dessa ärenden försvinner. Trafikkontoret ser positivt på att rapporten föreslår att kommunens yttranderätt skall kvarstå och att förslaget om ett gemensamt ärendehanteringssystem för statliga och kommunala vägghållare ger ökade harmoniseringsvinster för både brukare, vägghållarmyndighet och tillsynsmyndighet.

Trafikkontoret
TillståndFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 26 232
Växel 08-508 27 200
andreas.safstrom@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Remissen/Bakgrund

Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att utreda de rättsliga och praktiska möjligheterna för Trafikverket att helt eller delvis sköta ärendehandläggningen och fatta beslut om de undantag från trafikförordningens (1998:1276) krav på mått, längd och vikt som i dag sköts av kommunala väghållare.

Trafikverket ska också utreda om det krävs författningsförändringar och lämna nödvändiga författningsförslag.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikverket för fram att ärendehandläggningen hos de olika beslutsmyndigheterna skiljer sig åt. Enligt Trafikverket kan detta leda till bristande rättssäkerhet, trafiksäkerhetsrisker och skador på infrastrukturen. Trafikkontoret anser att den slutsatsen är allt för generell då det måste anses vara rimligt att olika beslutsmyndigheter med sitt lokala kunnande agerar olika i beslutsfattandet. Det hör till det kommunala självstyret.

Trafikverket skriver att myndigheten redan idag fattar beslut om dispenstransporter när dessa passerar fler än en kommun, även om kommunen är väghållare och har vetorätt. Kommunen å sin sida fattar beslut om dispens på statliga vägar när transporten sker inom en kommun och passerar en statlig väg. I båda fallen remitterar den beslutande myndigheten den andra väghållande myndigheten.

Trafikverket anser att det finns ett problem med att kommunerna och Trafikverket tar ut olika avgifter. Lag (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor är den lag som ger kommuner rätt att ta ut avgifter för dispenser. I 1§ andra stycket samt 4§ lag om nämnder för vissa trafikfrågor (1978:234) föreskrivs att grunderna för beräkning av avgifter i dispensärenden ska anges i taxa som beslutas av kommunfullmäktige och att avgiften inte får vara större än kommunens genomsnittliga kostnader i ärenden av det slag som avgiften gäller samt att avgifterna får tas ut i förskott. Det är därför naturligt att kommunerna har olika avgifter, eftersom deras kostnader för ärendehantering varierar.

Effekten av att Trafikverket tar över beslutanderätten där kommunen själva får fatta beslut bör leda till ökad administration och längre ledtider för brukaren. Trafikverket skall i detta ta emot ansökan, remittera kommunen, ta emot remiss för att fatta beslut. Istället för som idag att kommunen tar emot ansökan, remitterar om så behövs och sedan expedierar beslutet till brukaren.

Trafikkontoret vill lyfta att det för Stockholms stads räkning är viktigt att kommunen behåller yttranderätten för transporter på

kommunens gator. Gatunätet i Stockholm är mycket komplext, då det omfattar mer än bara broar och gatudäck, det finns även andra konstruktioner och infrastruktur som påverkas av tunga transporter. Under körbanan ligger fjärrvärmeledningar, vattenledningar och elledningar. Dessutom finns det bl.a. underbyggda- garage, fastigheter och annan infrastruktur, information om dessa krävs ofta särskild behörighet för åtkomst. Staden är levande och ändrar karaktär beroende på dygnets timmar, lokala trafikföreskrifter och olika evenemang påverkar framkomligheten. Mycket av den information som påverkar dispenstrafiken i staden är lokalt förankrad. I samband med en dispensutredning kan även andra funktioner inom staden remitteras. I rapporten nämns också att kommunen ska fortsatt ha beslutsbehörighet över egna lokala trafikföreskrifter vilket kontoret ser positivt på.

Som rapporten påpekar remitteras den väghållare som inte är beslutsmyndighet i ärendet. En remissinstans behöver därmed utföra samma arbetsinsats och lägga ner lika mycket resurser på utredning för en dispenstransport, oavsett om den är beslutsmyndighet eller inte. Skillnaden är att beslutsmyndigheten har rätt att ta ut en avgift, vilket remissinstansen inte får göra. Om kommunerna endast skulle agera remissinstans kan de därför inte ta ut en avgift för utredningsarbetet, trots att kostnaderna kvarstår. Om staden inte längre kan ta ut en avgift för sina beslut (c:a 1400 per år) så skulle det motsvara cirka 700 000 SEK i förlorade intäkter per år.

De kommunala och statliga väghållarna bör fortsätta arbeta för ökad digitalisering, med stödfunktioner som uppdateringar om ändrade förhållanden på de sträckor där dispens har beviljats, information till fordonet om vilka vägar som är upplåtna för dispenstransport, samt vilka villkor som gäller för varje plats.

Slut

Gunilla Glantz
Förvaltningschef